

<http://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/411/398> (дата звернення: 15.11.2021).

5. Писаренко Т.М. Організація управлінського обліку в бюджетних установах. Економічний форум. 2020. №1(3), С. 124-130.

6. Попель Л. А. Бюджетні інвестиції як складова інвестицій реального сектору економіки. Вісник Хмельницького національного університету. 2011. № 2. С. 205–209

7. Проць Н. В. Система видатків державного бюджету України: проблеми та необхідність оптимізації. Фінансовий простір. 2016. № 2 (22) С.61-68

8. Радіонов Ю. Д. Оцінка ефективності державних видатків. Економіка України. 2013. № 12. С. 76–87.

9. Рожко О. Д. Бюджетні інвестиції та ефективність бюджетних програм. Світ фінансів. 2013. Вип. 4. С. 80–88.

10. Свірко С. В. Концептуалізація управлінського обліку в бюджетних установах України. Вчені записки. Науковий збірник. 2012. Вип. 14. ч.2. С.167-173.

11. Свірко С.В., Заросило А.П. Управлінський облік і аналіз у бюджетних установах : навч. посіб. Київ. : КНЕУ, 2012. 538 с.

12. Стратегія модернізації системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності в державному секторі на період до 2025 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 20 червня 2018 р. № 437-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/437-2018-%D1%80#Text> (дата звернення: 15.11.2021).

13. Інструкція щодо застосування економічної класифікації видатків бюджету: Наказ Міністерства фінансів України від 12.03.2012 № 333. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0456-12#Text> (дата звернення: 15.11.2021).

УДК 657:336.1

Кіндрацька Любомира Максимівна

*д. е. н., професор кафедри податкового менеджменту
та фінансового моніторингу,*

*ДВНЗ «Київський національний університет
імені Вадима Гетьмана»,*

м. Київ, Україна

ОБЛІКОВА ІНФОРМАЦІЯ В УПРАВЛІННІ УСТАНОВАМИ ДЕРЖАВНОГО СЕКТОРУ

Для забезпечення управління державними фінансами необхідно розв'язати низку проблем, пов'язаних із проведенням комплексу реформ, зокрема адміністративної, політичної, бюджетної, податкової, медичної, освітньої, в контексті узгодженості напрямів їх здійснення. Загалом наведений перелік реформ (далеко не повний) так чи інакше стосується діяльності багаточисельних установ державного сектора (органів влади, державного казначейства, державної податкової служби, установ охорони здоров'я, освіти, соціального забезпечення, основним джерелом фінансування яких є бюджетні асигнування у розрізі загального і спеціального фондів. З огляду на це логічне їх об'єднання спільним знаменником бюджетні установи. Основне призначення цих установ - надання широкого комплексу соціально значимих послуг, що підвищує їх роль у створенні зони комфортності для членів суспільства в

контексті розвитку людського потенціалу як визначального ресурсу економічного зростання у сучасних умовах.

Розгляд діяльності установ у такому ракурсі актуалізує питання формування інформаційної бази, адекватної потребам і запитам управлінців усіх рівнів. Основними тут є комплекс інформації для оцінювання ефективності і цільового використання бюджетних коштів в процесі здійснення діяльності.

Виправданою у цьому сенсі буде характеристика інформації з позиції її адресності, тобто потреб користувачів. Протягом останніх років державний сектор поступово набуває ознак сфери специфічної підприємницької діяльності. Підтвердженням цьому є пропозиція на ринку значного переліку послуг, що надаються на платній основі. Отримані у такий спосіб кошти зараховуються до спеціального фонду, і надалі у встановленому порядку спрямовуються на фінансове забезпечення основної діяльності бюджетної установи. На цьому фоні ускладнюються механізми здійснення діяльності, постають нові завдання, які потребують негайного вирішення. Зазначене актуалізує потребу у розширенні обсягу та змісту інформації системного характеру, переважна частина якої продукується системою бухгалтерського обліку. Процес формування інформації доволі складний, включає велику кількість облікових процедур і передбачає її поступове накопичення для оцінювання результатів діяльності за всіма етапами її здійснення: від врахування повноти фінансування до підтвердження цільового та ефективного використання коштів, пов'язаних із наданням соціально-значимих послуг.

Визнання величезних масивів інформації корисною для користувачів підтверджує об'єктивність її характеристики з позиції адресності. Відповідно, у сучасних умовах інформацію нелогічно розглядати як явище суто бухгалтерське, тобто продукт системи, отриманий з використанням відповідного інструментарію з орієнтацією на дотримання законодавчо-нормативних вимог. Користувач має стати основним учасником процесу інформотворення (моє слово). З огляду на це, всі рівні регулювання бухгалтерського обліку у вітчизняній практиці, беззаперечно важливі, але вони у сучасних реаліях надають своєрідну «сцену», на якій надалі буде розіграватися прекрасна імпреза – узагальнення накопичених облікових даних у системі бухгалтерського обліку для їх передачі зацікавленим користувачам.

З іншого боку, в процесі формування інформації важливо ураховувати наявні взаємозалежності між запитом користувачів і конкретним рівнем управління бізнесом. Саме з такої позиції доречно вести мову про підвищену корисність адресної інформації. Як свого часу зазначав, Л. В. Соколов, інформаційна область системи управління організацією може бути досконалою тільки у тому випадку, якщо настільки ж досконалою будуть і користувачі інформації в частині власних компетенцій [1, с. 243]

У зазначеному контексті об'єктивно стверджувати: працівники бухгалтерських служб зобов'язані тісно контактувати з підрозділами управління. В результаті налагодженої співпраці обиратиметься формат інформації- корисної користувачам і, передовсім, управлінцям. На даний час її

основа стосовно діяльності установ державного сектора базується на національних положеннях (стандартах) бухгалтерського обліку в державному секторі, зміст яких сформовано відповідно до положень міжнародних стандартів обліку для державного сектора (МСБО ДС). Об'єктивно ці стандарти вважати стандартами першого покоління, оскільки вони розроблені і запроваджені в облікову практику суб'єктів державного сектора України вперше. Певна річ, практика виокремлює нові проблеми і відповідно завдання щодо їх розв'язання. Відповідно зміст НП(С)БО ДС потребуватиме коригування до тих пір, поки ці зміни не стануть досить суттєвим. Отож, не виключено, що у майбутньому, зміни можуть набути форми відторгнення практикою окремих позицій і відповідно потребуватимуть заміни стандартів на нові. Тобто мова йтиме про стандарти другого, третього... покоління, це означає, що практична сфера бухгалтерського обліку не може бути нейтральна по відношенню до менеджменту.

Отож, варто відійти від позиції підвищеної гордості працівників обліку винятково за результативний звіт, достовірність наведених у ньому показників. Тут має спрацювати дещо інший ракурс гордості - повнота задоволення запитів користувачів і на цій основі підтвердження репутації установи на ринку соціально-значимих послуг. Досить вдалою у цьому сенсі є думка американського інженера Г. Ємерсона, висловлена ним близько ста років тому... повертаючись до минулого, облік дозволяє заглянути у майбутнє. Він перемагає простір, оскільки продукує інформацію, необхідну для управління [2, с. 94-95]

Це повною мірою стосується всіх секторів вітчизняної економіки. Водночас в системі управління державними фінансами облікові процеси набагато складніші ніж в інших сферах, обтяжені необхідністю формування інформації в частині:

- виконання бюджетів за доходами і видатками
- виконання кошторисів бюджетних установ.

Попри складну нормативно-правову базу обліку в установах сектора додаються непрості процедури казначейського обліку не без наявних на даний час прорахунків стосовно окремих господарських фактів, структури плану рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі. Також слід окремо наголосити, що на структуру інформації відчутно впливають наявні взаємозв'язки у схемі розпорядників бюджетних коштів: головних та розпорядників нижчого рівня, а також відображення витрати в частині виконання ними кошторисів. Конструювання облікової системи відповідно до означеної схеми має відбуватися на засадах логістики з чітким визначенням місця формування інформації, відповідального за її створення і зберігання процедур контролю руху інформації і її передачі користувачам.

Зрештою знову повертаємося до визнання необхідності удосконалення системи обліку в установах державного сектора на засадах постійності. В контексті удосконалення, поширення набуває специфічна термінологія на кшталт трансформація бухгалтерського обліку, його модернізація,

реформування. Пова як, а мова йде про удосконалення системи бухгалтерського обліку з метою підвищення аналітичності інформації, розширення її обсягу, оновлення структури відповідно до змінюваних запитів користувачів.

Стосовно означених вище модернізаційних, реформаційних й трансформаційних напрямів розвитку системи бухгалтерського обліку потрібні ґрунтовні дослідження, більшою мірою пов'язані з теорією, аніж з практикою обліку в установах державного сектора. Доречно у цьому вести мову про формування сучасної парадигми наукових знань у сфері бухгалтерського обліку.

Список використаних джерел:

1. Соколов Л. В. *История бухгалтерского учета: учебник* / Л. В. Соколов, В. Я. Соколов [2-е изд., перераб. и доп.]. *Финансы и статистика*, 2006.
2. *Гаричтон Э. Двенадцать принципов производительности*. М.: *Бизнес-Иформ*, 1997. 197 с.

УДК 657.1:658.115

Ларікова Тетяна Віталіївна

*к.е.н., доцент кафедри податкового менеджменту та
фінансового моніторингу,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»
м.Київ, Україна*

СТРАТЕГІЧНІ ОРІЄНТИРИ СИСТЕМИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ТА ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ РОЗПОРЯДНИКІВ БЮДЖЕТНИХ КОШТІВ.

Питання вдосконалення бухгалтерського обліку розпорядників бюджетних коштів набувають особливої актуальності з огляду на поширення ринкових відносин у бюджетну сферу України та реформування вітчизняної облікової системи. В Україні триває процес реформування системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності в державному секторі з урахуванням вимог Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку для державного сектору (далі - МСБОДС) шляхом запровадження Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в державному секторі.

Стратегія модернізації системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності в державному секторі на період до 2025 року [5] перш за все спрямована на оновлення системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності розпорядників бюджетів коштів державних і місцевих бюджетів. Нормативною базою регулювання методологічних засад бухгалтерського обліку і звітності розпорядників бюджетів коштів як основних суб'єктів державного сектору є НП(С)БОДС.